

Niet de juiste banen

Almelo gaat nog een zware tijd tegemoet, meent professor Jouke van Dijk. Er verdwijnen veel banen.

ALMELO - Het Almeloese bedrijfsleven zorgt voor veel werkgelegenheid. Zo'n zeven jaar geleden, dus voor het uitbreken van de economische crisis, zat Almelo boven het gemiddelde in ons land wat banengroei betreft.

Maar veel van de 40.000 banen worden ingenomen door mensen van buiten de gemeente. Voor de Almeloese beroepsbevolking geldt dat de kans op werk beneden het gemiddelde ligt. Dat komt vooral door het lage opleidingsniveau van veel Almeloërs.

Terwijl het Almeloese bedrijfsleven veel banen op mbo-niveau heeft, vallen daar volgens professor Van Dijk in de komende jaren juist de klappen. Die banen komen ook niet terug, verwacht hij. "Wel groeit het aantal banen voor hoger opgeleiden, maar daar heeft Almelo juist een tekort aan", zegt de Groningse hoogleraar regionale arbeidsanalyse, die op uitnodiging van de gemeenteraad zijn visie heeft gegeven op de effecten van re-integratieprojecten.

Van Dijks conclusie is helder: de gemeente kan veel geld spenderen aan re-integratie, maar het effect is beperkt: tussen 1 en 5 procent.

Daarbij is bovendien nog sprake van verdringing op de arbeidsmarkt. Waar iemand door (bij)scholing meer kans maakt op de arbeidsmarkt, schuift een ander een plaatsje op en valt daardoor misschien wel buiten de boot. "Daar schiet je als gemeente dus weinig mee op."

Heel veel mensen kunnen zelf wel weer een baan vinden. "Maar je moet als overheid wel weten wie dat zijn. Het kan namelijk heel veel geld schelen als je dat weet. Als je iemand gaat helpen om weer aan het werk te komen, dan moet je bovendien wel weten of het nut heeft", meent Van Dijk. Hij schat dat één op de drie mensen op de arbeidsmarkt geen kans (meer) maakt op werk, hooguit op beschut werk via de Wet sociale werkvoorziening (WSW).

De Participatiewet legt bedrijven met meer dan 25 werknemers op dat zij 5 procent arbeidsongeschikten in dienst nemen. Dat biedt zeker voor Almelo geen oplossing, meent Van Dijk. Er zijn simpelweg niet genoeg bedrijven. "Het lukt zelfs niet als ze allemaal mee gaan doen."

Voor wat betreft het effect van re-integratieprojecten adviseert de hoogleraar realistisch te zijn in de doelstellingen. "Maak keuzes. Er is beperkt geld beschikbaar, dus gebruik dat zo efficiënt mogelijk. Investeer in scholing en leerwerkprojecten voor jongeren. Niet in 50-plussers, want daarvoor is de terugverdiensijd simpelweg te kort."

Scholing is sowieso het belangrijkste wat er is. Ook al is het een 'pretopleiding', meent Van Dijk. "Je hoort wel eens dat alle meisjes kapster willen worden. Alsof daar iets mis mee is. Niet dus, want er zijn geen 10.000 werkloze kapsters. Ook als iemand leert voor dierenverzorger is daar niets mis mee. Wie goed met dieren om kan gaan, kan dat misschien ook wel met mensen. Je moet een vak leren, maar ik zie liever dat iemand zo'n pretopleiding afmaakt dan dat hij of zij aan een technische opleiding begint en die niet afmaakt."

Er wordt op allerlei manieren geprobeerd werkloze Almeloërs weer aan de slag te krijgen. Of en in hoeverre dat succes heeft, is volgens het college niet te meten. Op initiatief van het CDA nam de gemeenteraad in november vorig jaar een motie aan waarin werd gevraagd om de effectiviteit van re-integratieprojecten duidelijk te krijgen. Vooral omdat er de komende jaren minder geld voor is.

Een antwoord op die vraag komt er dus niet, ook niet nadat het studentenadviesbureau PIP Advice een flinke hoeveelheid cijfers boven tafel heeft weten te halen.

Professor Van Dijk heeft minder moeite met het trekken van een conclusie, namelijk dat loonkostensubsidies alleen maar tijdelijk helpen en dat re-integratie in de vorm van bij- of herscholing vooral lonend is voor jongere werklozen.